

"Els delegats són un motor de participació a l'aula"

Dij, 7/11/2013 per Catalunya Religió

([Escola Pia](#)) Per segon curs consecutiu, els delegats i delegades d'alumnes de l'Escola Pia de Catalunya reben formació per poder desenvolupar el seu paper. És la resposta a la petició dels propis estudiants i ha estat dissenyada i impartida per professionals de l'[escola Adhara](#). El passat curs, la **Núria Martínez**, llicenciada en Ciències Polítiques i antiga alumna d'EP Santa Anna-Mataró, i la **Mireia Casals**, pedagoga i antiga alumna d'EP Sabadell, van treballar amb 400 delegats i delegades de totes les escoles (excepte Moià i Olot). Enguany, 300 nois i noies seguiran el mateix programa. Una aposta per la democràcia participativa a peu d'aula.

Vau dissenyar una formació que fins ara no existia... Com us ho vau plantejar?

Núria Martínez: Les dues veníem de treballar com a formadores en cursos de monitors i de voluntariat, per tant, teníem experiència en temes de participació, treball en equip... Però a més, tenim recorreguts universitaris diferents i complementaris en aquest cas que també ajuden: Pedagogia i Ciències Polítiques. No partíem de zero. Ens van passar un petit índex de continguts: els drets i deures del delegat, les seves funcions, com portar reunions o resoldre conflictes... A partir d'aquí vam definir el curs.

Mireia Casals: Ens vam plantejar un programa de 10 hores, dos matins. Al setembre es van celebrar les eleccions i entre octubre i desembre, vam anar escola per escola -en algun cas, s'unificaven un parell- i treballàvem amb tots els representants d'alumnes barrejats sense importar les edats. Van participar-hi delegats i delegades de cinquè de primària a segon de batxillerat i cicles.

Què aprenen els delegats i delegades?

NM: La formació té quatre blocs. El primer: "Quin és el perfil del delegat?" (virtuts, qualitats, drets i deures...). El segon: "Democràcia a l'escola" (treballem el paral·lelisme entre el polític i el delegat per tal que entenguin que a petita escala ells ho són: han estat elegits, representen els seus companys...). El tercer: "Reunions" (saber expressar-se, escoltar l'altre, tècniques de parlar en públic...). El quart: "la resolució de conflictes" (ells i elles no són els mediadors de l'escola, però sí que es poden trobar en situacions que requereixin certs coneixements o habilitats en aquest sentit).

MC: És una formació molt pràctica. I això ho destaquen ells mateixos.

Què creieu que els sorprèn més o els és més difícil?

NM: Els alumnes no estan acostumats a formacions tan participatives. Esperaven una formació teòrica, però nosaltres treballem a partir de dinàmiques. Aprenem a partir de la reflexió, a través de l'estudi de "mini-casos", el teatre o el joc de rol. Simulem reunions o plantejem jocs com les ulleres del delegat: un vidre, els defectes; l'altre, permet veure les virtuts. O proposem situacions com per exemple: "Tota la teva classe vota canviar el dia de l'examen. A tu no et va bé. Què fas? Comuniques al canvi als professors?"

MC: Els costa creure en el seu càrrec. Pensaven que no se'ls donava importància. Ara veuen que sí i s'adonen que s'ho han de prendre seriosament. També és difícil per a ells parlar en públic o dinamitzar grups. Pateixen pànic escènic davant els seus companys i companyes! Es plantegen preguntes com "¿I si passen de mi? ¿I si pensen que faig el ridícul?"

NM: Quan diem que fem aquesta formació, molta gent ens pregunta: "¿Des de quan es formen els delegats de les escoles?" És important promoure la participació democràtica al seu nivell.

Què valoren?

MC: Com ja he dit, és una formació pràctica. Els oferim pautes i eines que els donen seguretat. Però a més, coneixen els delegats d'altres cursos. Veuen que no estan sols, que són un equip. Poden compartir experiències i unir esforços. En algunes escoles, són prop de 150!

NM: Entenent la seva figura, adquireixen eines per fer la seva feina.

Aquest segon curs, heu mantingut el programa?

MC: Sí en un 80%. A petició dels alumnes, ens aturem i treballem més la democràcia a l'escola. Parlem sobre què volem dir quan diem participació a l'escola, ho concretem i fem dinàmiques. Hem introduït també la piràmide de la participació a l'escola.

Per què creieu que és important formar els delegats i delegades?

MC: Té dos beneficis molt clars: d'una banda, aquests coneixements els poden aplicar en el seu dia a dia (com defensar les seves idees, com actuar davant un conflicte...). D'una altra, com a delegats o delegades, seran puntals per a fomentar la participació a l'escola. Si se'ls motiva, se'ls faciliten eines per tal que tinguin seguretat, seran el motor de participació a les seves aules per aconseguir que els companys i companyes expressin les seves idees i opinions.

NM: Aquesta formació ajuda que sentin més seva l'escola. Hi passen moltes hores i alguns, tota la seva etapa educativa! Poden aportar millores! Si formen part del problema, els alumnes també seran responsables de trobar la solució. Per exemple, vam plantejar un exercici: una escola decideix suprimir els viatges de fi de curs. Ells no hi estaven d'acord. Van debatre el tema i sols van arribar a entendre per què havia passat allò. Es van coresponsabilitzar i van proposar solucions com: els delegats passaran un full als companys en què se'ls avisarà que si porten alcohol al viatge se'ls farà tornar a casa. Aquest full el firmarà cada alumne. Entenem que això genera dos possibles contratemps: d'una banda, compartir la responsabilitat és lent. Si els professors prenen la decisió és més ràpid. Si la comparteixen, els delegats i delegades ho porten a les classes, es vota, etc. D'altra banda, el conflicte apareix quan els alumnes es fiquen en la feina dels professors. Per això, expliquem molt bé quines són les seves funcions.

Alguna millora?

NM: Caldria treballar també amb els professors, que no pensin que els estem revolucionant els alumnes! I també amb els coordinadors de delegats de les escoles. Ara, els alumnes ja reben tots la mateixa informació. Potser caldria sensibilitzar els seus coordinadors perquè també la coneguin i la comparteixin.